

WDP

WAREHOUSES
WITH BRAINS

Ascensiunea nearshoring-ului și avantajul strategic al României

CARTEA ALBĂ

”

România este locul ideal pentru nearshoring în Europa. Țara este foarte promițătoare pentru a profita de tendința de nearshoring, ceea ce o face să fie un candidat puternic ca zonă de stabilire pentru companiile globale.

Gijs Klomp,
Business Development Manager la WDP Romania

Cuprins

#0 Introducere	4
#1 Beneficiile nearshoringului	6
#2 Potențialul încă nevalorificat al României	12
#3 România pe scurt	15
#4 Ce trebuie să știm despre nearshoringul în România	19
#5 Concluzie	30

#0

Introducere

În ultimii ani a crescut semnificativ atractivitatea nearshoringului ca înlocuitor al practicilor tradiționale de offshoring/outsourcing. Evenimente precum pandemia globală și conflictele geopolitice au provocat perturbări fără precedent ale lanțului de aprovizionare, obligând companiile să își reevalueze strategiile operaționale. **Nearshoringul ar putea fi o soluție revoluționară.** Transferarea operațiunilor sau a proceselor de afaceri în țări sau regiuni apropiate le permite companiilor să profite de avantajele unui mediu de afaceri mai favorabil, cum ar fi reducerea costurilor și a forței de muncă, creșterea eficienței lanțului de aprovizionare și o comunicare mai bună. Acest document analizează nenumăratele avantaje ale nearshoringului, explorând implicațiile acestuia pentru reziliența lanțului de aprovizionare, reducerea costurilor, alinierea culturală și obiectivele de sustenabilitate ecologică.

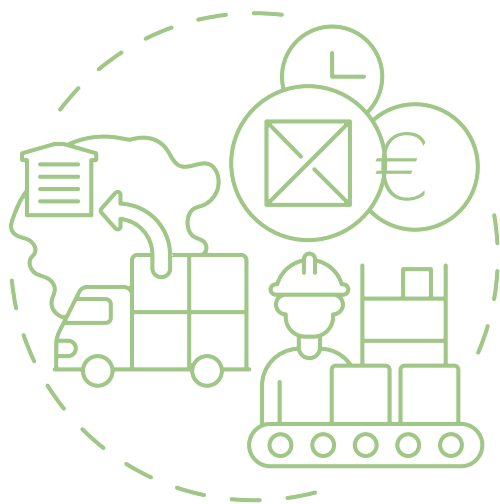
Într-un viitor în care nearshoringul va deveni probabil o decizie strategică pentru companiile care doresc să își optimizeze operațiunile, **România se remarcă prin oportunitățile pe care le prezintă**, oferind o combinație tentantă de rentabilitate și competitivitate care poate ajuta companiile de orice mărime să își maximizeze eficiența și să își reducă la minimum riscurile. Prin potențialul său economic, patrimoniul său cultural și poziția sa strategică la confluența dintre Europa Centrală, de Est și de Sud-Est, România se poziționează ca o locație privilegiată în cadrul UE pentru companiile care își construiesc o strategie de nearshoring.

În acest document vom examina factorii care stau la baza tendinței de nearshoring, inclusiv creșterea ponderii friendshoringului în țări considerate aliați politici și economici, pentru a ajuta companiile să își eficientizeze operațiunile într-un mod mai sustenabil.

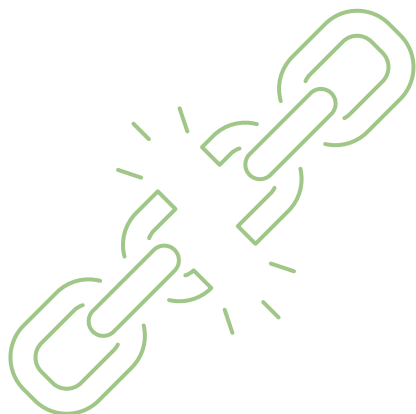
Abordarea noastră echilibrată analizează și barierele încă existente în spațiul de nearshoring și provocările cu care se confruntă România.

#1

Beneficiile nearshoringului

În peisajul global actual al afacerilor, nearshoringul a apărut ca o alternativă convingătoare la offshoring pentru companiile care doresc să își eficientizeze activitățile, să asigure lanțuri de aprovizionare fiabile și să reducă costurile. Nearshoringul presupune transferarea unor activități sau procese de afaceri într-o țară sau regiune apropiată, adesea pe același continent, pentru a profita **de costurile mai mici, de proximitate, de fuzurile orare similare și de alinierea culturală**. În plus, se face tot mai simțită încă o tendință corelată cu acest fenomen, numită friendshoring, în care lanțurile de aprovizionare se mută în țări caracterizate prin stabilitate politică și economică sau printr-un nivel redus de riscuri. Această trecere de la offshoring (ca în cazul companiilor europene cu unități de producție în Asia) la nearshoring sau la o combinație între acestea are potențialul de a fi benefică pentru țările din Europa Centrală și de Est în general – și pentru România în special. În documentul de față prezentăm beneficiile și capcanele care țin de alegerea României ca destinație de nearshoring.

Perturbările lanțului de aprovizionare remodelează contextul

În urma unor perturbări fără precedent ale lanțurilor de aprovizionare, actorii din domeniul logisticii, fabricanții și guvernele din întreaga lume trec printr-o schimbare de ordin seismic a paradigmelor lor operaționale. Pandemia globală, invadarea Ucrainei de către Rusia, atacurile asupra navelor din Marea Roșie și instabilitatea geopolitică au evidențiat vulnerabilitatea liniilor de aprovizionare la mare distanță, astfel încât **companiile preferă acum să se aprovizioneze, să fabrice și să producă mai aproape de piețele-țintă și, adesea, în țări „prietenoase”**.

Între timp, firmele de bunuri de consum și de logistică se grăbesc să își mărească stocurile și să își **extindă capacitățile de depozitare**. Această creștere rapidă alimentează apariția unor noi hub-uri la nivel mondial, determinată de imperativul de a menține stocuri mai mari și de a diversifica sursele de producție aducându-le mai aproape de casă, pentru a contracara perturbările lanțurilor de aprovizionare. Extinderea opțiunilor de aprovizionare și creșterea stocurilor creează piețe industriale emergente la nivel mondial.

„Proximitatea oferită de nearshoring sporește reziliența și fiabilitatea lanțului de aprovizionare, ajutând companiile să satisfacă mai consecvent și mai eficient exigențele clienților.”

Fiabilitatea lanțului de aprovizionare

Nearshoringul poate spori semnificativ fiabilitatea. Transferând producția sau aprovizionarea mai aproape de sediul lor, companiile pot **reduce timpul de transport** și **pot atenua problemele legate de expediere**. Se reduc astfel întârzierile, cum ar fi problemele vamale, fluidizându-se operațiunile. În plus, prin nearshoring, furnizorii pot fi monitorizați și gestionați mai bine și mai îndeaproape, ceea ce duce la îmbunătățirea comunicării, a controlului calității și a capacității de reacție când apar modificări ale cererii sau perturbări în lanțul de aprovizionare.

În ansamblu, proximitatea oferită de nearshoring sporește reziliența și fiabilitatea lanțului de aprovizionare, ajutând companiile să satisfacă mai consecvent și mai eficient exigențele clienților.

Reducerea costurilor de transport

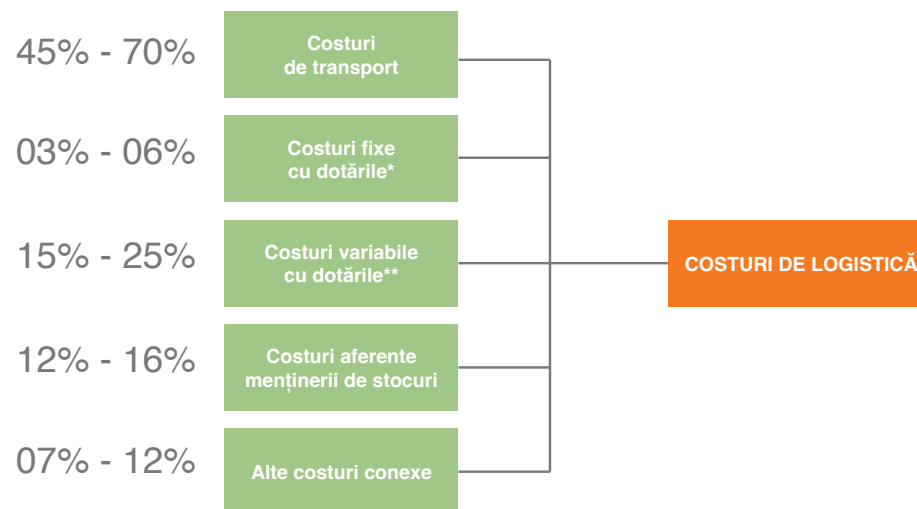
Potrivit Comitetului consultativ al CBRE privind lanțul de aprovizionare, costurile de transport reprezintă adesea între 50 % și 70 % din cheltuielile de logistică ale unei companii, eclipsând cheltuielile fixe cu dotările, care, inclusiv cele imobiliare, reprezintă doar între 3 % și 6 %. Prin urmare, chiar dacă nearshoringul nu este întotdeauna la fel de accesibil ca și offshoringul la mare distanță în ceea ce privește, de exemplu, costurile de producție, **acesta oferă economii potențiale de costuri prin reducerea cheltuielilor de transport și a riscurilor lanțului de aprovizionare**, fără a compromite calitatea.

CBRE estimează că este nevoie de o creștere de aproximativ 8 % a costurilor fixe cu dotările pentru a egala impactul unei creșteri de doar 1 % a costurilor de transport. Pe baza acestei formule, creșterea stocurilor prin adăugarea mai multor spații de depozitare și de producție mai aproape de piețele-țintă ar putea reduce semnificativ costurile.

„Nearshoringul oferă economii potențiale de costuri prin reducerea cheltuielilor de transport și a riscurilor lanțului de aprovizionare, fără a compromite calitatea.”

Anatomia cheltuielilor de logistică ale unei companii

*Inclusiv chiria
**Inclusiv salariile

Sursa: CBRE Supply Chain Advisory

Cu toate acestea, este vital să se ia în considerare perspectiva mai largă. Deși costurile de transport pot fi mai mici, companiile trebuie să țină seama și de alte costuri, cum ar fi cele cu forța de muncă. Chiar dacă angajații din Europa Centrală și de Est (ECE) câștigă mai mult decât cei din țări precum India și Filipine, salariile lor sunt cu siguranță mai atractive în comparație cu cele din Europa de Vest.

„Printr-o strategie de nearshoring, companiile pot promova o cultură organizațională coerentă în toate locațiile, aspect esențial pentru a menține moralul și implicarea angajaților.”

Alinierea culturală și compatibilitatea fusurilor orare

Nearshoringul le permite companiilor să mențină o proximitate geografică și, de obicei, culturală mai mare față de partenerii lor de externalizare. Alinierea culturală este esențială, deoarece favorizează comunicarea, înțelegerea și colaborarea eficientă între echipele din diferite locații. **Aceasta contribuie la reducerea la minimum a neînțelegerilor, la creșterea productivității și la sporirea eficienței generale a activităților externalizate.** Printr-o strategie de nearshoring, companiile pot promova o cultură organizațională mai coerentă în toate locațiile, aspect esențial pentru a menține moralul și implicarea angajaților.

Diferența de fus orar pentru un parteneriat de offshoring obișnuit între o companie europeană și o locație din Asia poate fi de până la șapte ore. Nearshoringul în țări aflate pe fusuri orare similare poate ajuta la **reducerea întârzierilor în comunicare și în executarea proiectelor**, deoarece echipele pot lucra cu orare comparabile.

Reducerea amprentei de carbon

Impactul de mediu al operațiunilor de transport și al lanțurilor de aprovizionare extinse reprezintă de mult timp o preocupare pentru industria logistică și, odată cu conștientizarea tot mai clară a schimbărilor climatice și a principiului sustenabilității, clienții, investitorii și guvernele se așteaptă din ce în ce mai mult ca industria să acorde prioritate responsabilității de mediu. Vestea bună este că practicile durabile pot determina reduceri ale costurilor printr-o eficiență sporită, un consum mai mic de combustibil și o cantitate de deșeuri redusă la minimum.

Nearshoringul le permite companiilor să aducă cu adevărat o schimbare pentru mediu prin reducerea amprentei de carbon ca urmare a scurtării rutelor de transport. Prin relocarea activităților de producție sau de aprovizionare mai aproape de piață, nearshoringul implică, de obicei, distanțe mai scurte pentru materii prime, componente și produse finite. Acest lucru poate duce la scăderea consumului de combustibil, la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și la reducerea generală a amprentei de carbon asociate cu logistica și transportul.

Acest lucru este valabil mai ales în cazul nearshoringului într-o țară cu inițiative regionale de sustenabilitate robuste, cum ar fi un stat membru al Uniunii Europene (UE). **Pactul verde european**, aprobat în 2020, este un set de inițiative de politică al Comisiei Europene al cărui obiectiv general este să asigure neutralitatea climatică a UE până în 2050. În acest caz, nearshoringul ajută companiile să beneficieze de o infrastructură avansată și de reglementări de mediu care le vor stimula eforturile de sustenabilitate.

WDP

WAREHOUSES
WITH BRAINS

#2

Potențialul încă nevalorificat al României

În Europa Centrală și de Est, România oferă o combinație convingătoare între accesibilitate și competitivitate, fiind astfel un hub atractiv pentru companiile care caută un potențial de nearshoring încă nevalorificat. Am stat de vorbă cu **Gijs Klomp, Business Development Manager la WDP Romania**, pentru a afla mai multe. Gijs are peste 20 de ani de experiență în industria imobiliară, ocupând diverse funcții de conducere. Din ianuarie 2022, el lucrează la unitatea WDP din România, a treia piață a WDP ca mărime.

Care este poziția actuală a României pe piața de nearshoring?

„România este locul ideal pentru nearshoring în Europa. Țara este foarte promițătoare pentru a profita de tendința de nearshoring, ceea ce o face să fie un candidat puternic ca zonă de stabilire pentru companiile globale. Principalul avantaj al României este faptul că este un stat membru al UE, care este în continuare al doilea grup economic ca mărime din lume. Nearshoringul are un potențial mare, deoarece companiile care se concentrau cândva pe offshoringul în Asia încep să reevalueze această practică.

În ceea ce privește produsele destinate pieței europene, în special în cadrul UE, România este a doua țară ca rentabilitate, după Bulgaria, dacă luăm în considerare costul forței de muncă, care a reprezentat în mod tradițional un factor determinant principal al deciziei companiilor de a alege Asia.”

Ce factori contribuie la afirmarea României ca destinație de referință pentru proiectele de nearshoring?

„România este în prezent una dintre cele mai promițătoare țări din Europa Centrală și de Est pentru sectorul imobiliar industrial, atât în ceea ce privește depozitele logistice, cât și producția ușoară.

Este membră NATO din 2004 și membră a UE din 2007 și este o țară foarte stabilă din punct de

vedere politic, care își apreciază relația cu UE și SUA. Tendința recentă de friendshoring, mai degrabă decât de offshoring, face din această țară o destinație foarte atractivă pentru noi depozite și facilități de producție.”

„România este locul ideal pentru nearshoring în Europa.”

Cum diferă potențialul României de cel al altor țări comparabile din Europa Centrală și de Est, cum ar fi, de exemplu, Bulgaria?

„Dimensiunea și poziția geografică sunt factori-cheie. România este a doua țară ca mărime din regiune (după Polonia) și are o poziție mai centrală în comparație cu Bulgaria. România are un ecosistem mai bine dezvoltat atât pentru producție, cât și pentru servicii complementare. Țara face parte din zona de călătorii fără viză a UE (Schengen) pentru porturi și aeroporturi din aprilie 2024. Companiile pot beneficia acum de expediții directe către Europa de Vest prin Ungaria (în timp ce mărfurile expediate din Bulgaria ar trebui să treacă prin Serbia, stat care nu este membru al UE, sau ar trebui să facă, în mod ironic, un ocol prin România).

Companiile care doresc să desfășoare operațiuni nearshore consideră adesea ca fiind atractive locațiile bogate în resurse naturale. Bulgaria are mai

puține resurse naturale decât România, în timp ce România are propriile resurse de petrol și de gaze și deci este mai puțin dependentă de importuri.”

„Tendința incipientă de friendshoring face din România o destinație foarte atractivă pentru noi depozite și facilități de producție.”

În ceea ce privește identificarea unor eventuale obstacole care ar împiedica România să devină o destinație de nearshoring mai importantă, cum abordează planul de dezvoltare a infrastructurii sale provocările actuale?

„Infrastructura rutieră generală a României rămâne relativ subdezvoltată în cadrul UE, fiind caracterizată de o rețea limitată de autostrăzi, de aproximativ 1 000 de kilometri, din care lipsesc numeroase legături. Cu toate acestea, țara trece în prezent prin evoluții semnificative ale infrastructurii rutiere, în special prin accelerarea construcției de autostrăzi.”

Ce inițiative există pentru a contracara declinul demografic al României?

„România se confruntă cu o provocare demografică semnificativă, înregistrând un declin constant al populației, determinat în mare parte de emigrație, un sfert din populație emigrând în Europa de Vest din 1989 până în prezent. Peste 5 milioane de români au părăsit țara în căutarea unor oportunități mai bune.

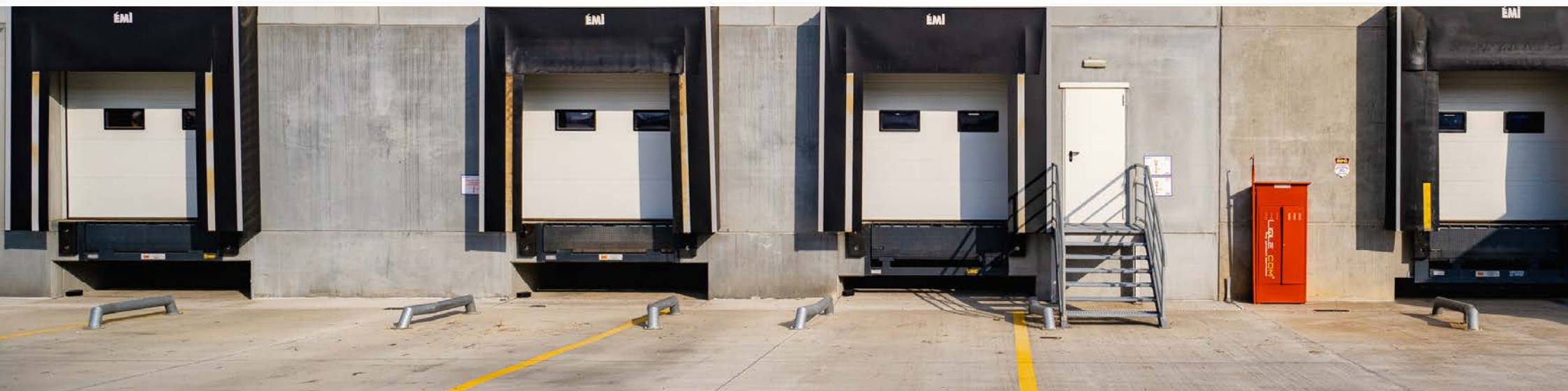
Cu toate acestea, există o rază de speranță, deoarece populația locală înregistrează o ușoară creștere după două decenii de declin. Această creștere este atribuită transformării României într-o piață de consum, ceea ce duce la creșterea bunăstării și poate contribui la limitarea emigrației și la creșterea ratei de fertilitate. Deși datele demografice rămân o problemă, există semne de îmbunătățire, în special în comparație cu alte țări din Europa Centrală și de Est, cum ar fi Bulgaria și statele baltice.”

Cum sprijină WDP companiile să depășească dificultățile care țin de legislație atunci când își stabilesc operațiunile în România?

„Deși taxele și impozitele din sectorul public din România sunt scăzute, serviciile publice corespunzătoare nu corespund adesea standardelor internaționale, ceea ce îngreunează orientarea în cadrul sistemului. Nu este întotdeauna ușor să te descurci în sectorul public din România. După cum a indicat Banca Europeană de Investiții, autoritățile române duc lipsă de profesioniști calificați în managementul proiectelor. Acest lucru declanșează un proces decizional complex. De aceea, companiilor care vor să se stabilească în România nu le este întotdeauna ușor să se orienteze. WDP nu numai că oferă soluții de găzduire personalizate atât pentru companiile de logistică, cât și pentru cele industriale, dar sprijină clienții și în procesul de obținere a autorizațiilor, de exemplu, în cazul amplasamentelor noi.”

Ce rol joacă schimbarea imaginii României în atragerea interesului companiilor străine pentru investiții și afaceri?

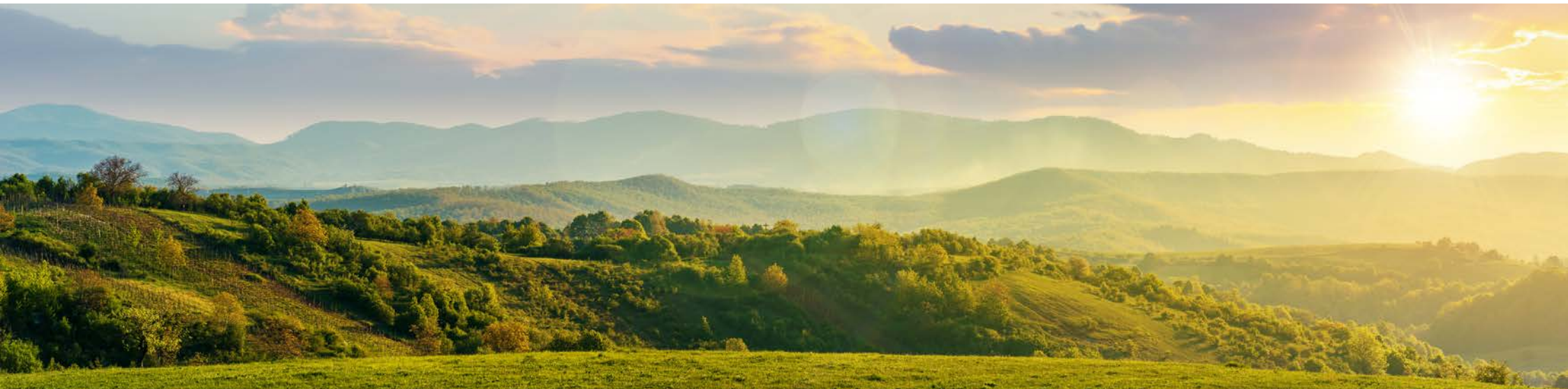
„Imaginea negativă a României în trecut s-a datorat în mare parte lipsei de cunoștințe despre țară, despre cultura și oamenii de aici. Cu toate acestea, pe măsură ce întreprinderile explorează din ce în ce mai mult România și îi descoperă potențialul neexploatat, imaginea țării se îmbunătățește treptat. Reclama prin viu grai se dovedește a avea o mare putere de schimbare a percepțiilor, deoarece majoritatea companiilor cu prezență în România apreciază țara și oamenii săi.”

#3

România pe scurt

România se află în punctul nodal dintre Europa Centrală, de Est și de Sud-Est și este un amestec captivant de frumusețe naturală, potențial economic și patrimoniu cultural. Descrisă în mod romantic ca semănând cu un pește cu coada în Marea Neagră, România se învecinează cu Bulgaria, Serbia, Ungaria, Ucraina și Republica Moldova. Ocupă locul 12 ca mărime în Europa și locul 6 ca populație între statele UE, având 19,6 milioane de locuitori.

Geografia

România se poate mândri cu peisaje naturale impresionante. Țara are aproape 10 000 km² de arii protejate, cuprinzând 13 parcuri naționale și trei rezervații ale biosferei. Munții Carpați domină regiunile centrale și nordice, oferind peisaje pitorești și oportunități fantastice pentru iubitorii de drumeții și schi și pentru cei pasionați de flora și fauna sălbatică.

Prin România trece și Dunărea, o rută de transport vitală, care formează o graniță naturală cu Serbia și Bulgaria și se varsă în Marea Neagră. Clima țării variază de la cea temperat-continentală în interiorul țării la una mai blândă în zona litoralului.

Capitala României, București, îmbină farmecul lumii de altădată cu stilul modern. Cunoscut ca „Micul Paris” înainte de Al Doilea Război Mondial, orașul se mândrește cu bulevarde elegante, cu arhitectura Belle Époque și cu o scenă culturală vibrantă. Vizitatorii pot explora repere cunoscute, precum Palatul Parlamentului, sau se pot plimba prin cartierul istoric Lipscani, plin de cafenele, magazine și galerii de artă.

Economia

România are o economie de piață în curs de dezvoltare, iar țara a trecut prin reforme economice semnificative, privatizând întreprinderile de stat și liberalizând piețele. Ca membră a UE și a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), România a făcut pași importanți pentru a facilita comerțul și integrarea economică.

Printre sectoarele cheie ale economiei României se numără industria prelucrătoare, agricultura, serviciile și turismul. În special industria prelucrătoare, care cuprinde industria auto, electronica, utilajele și textilele, contribuie în mod semnificativ la exporturi. Agricultura joacă un rol vital în zonele rurale, iar România se numără printre primii producători de cereale, legume și fructe din Europa.

Sectorul serviciilor este în creștere, impulsionat de tehnologia informației, de telecomunicații și de externalizare. România a devenit o destinație competitivă pentru serviciile IT, beneficiind de o forță de muncă calificată și de costuri de operare mai mici în comparație cu Europa de Vest.

Turismul joacă un rol vital în economia României, contribuind la crearea de locuri de muncă, la dezvoltarea infrastructurii și la conservarea culturii. Se fac eforturi pentru a promova turismul sustenabil și a conserva siturile de patrimoniu natural și cultural, cu scopul de a menține un echilibru între creșterea economică, conservarea mediului și dezvoltarea comunităților.

Date și cifre

Fusul orar:

Ora Europei de Est (GMT + 2). Ora de vară, care dă ceasul înainte cu o oră, la UTC+03.00, se aplică din ultima duminică din martie până în ultima duminică din octombrie.

Moneda:

Leul (deși moneda EUR nu este adoptată, tranzacțiile economice sunt exprimate de facto în EUR)

Zile libere oficiale:

30 noiembrie, Ziua Sfântului Andrei, sfântul protector al României, și 1 Decembrie, Ziua Națională a României.

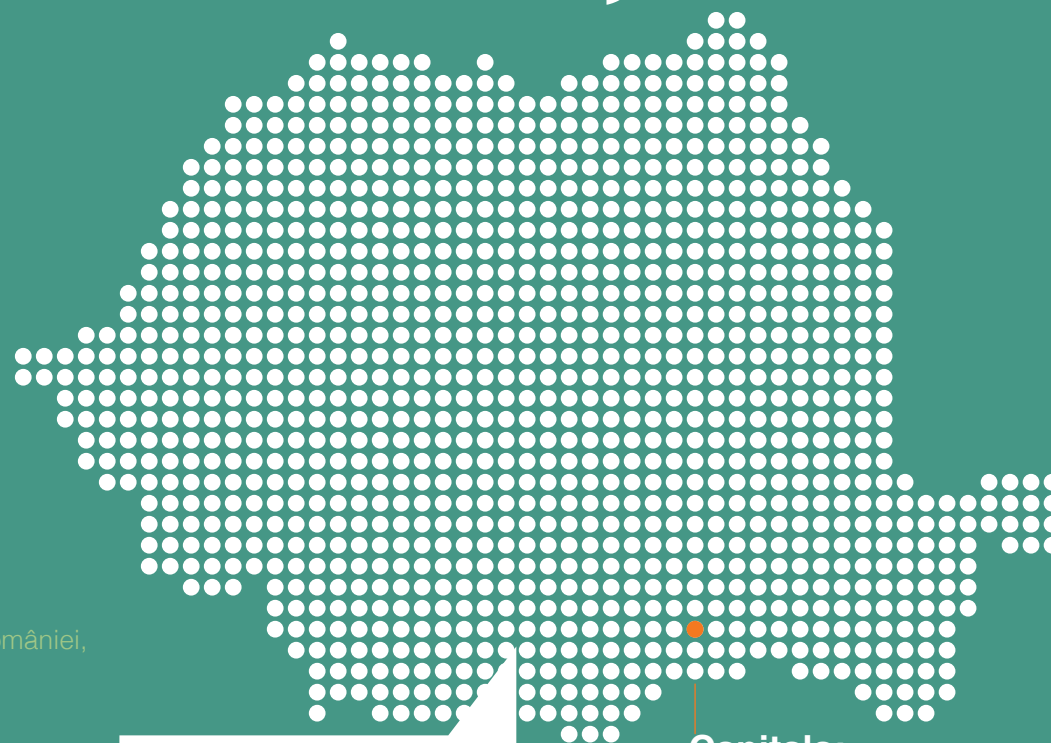
Populația

19.6 milioane de locuitori

Suprafața

238,4 km²

Limba oficială:

Română (o limbă de origine latină, apropiată de franceză, italiană și spaniolă)

Capitala:

București

Gastronomia și cultura

Bucătăria românească este un amestec consistent de arome cu influențe turcești, maghiare și balcanice. Gastronomia României reflectă multiculturalismul țării, căutând totodată să inoveze. O serie de restaurante din București și din alte zone ale țării deschid această direcție, redefinind și rafinând bucătăria românească. De exemplu, primul bucătar din România distins cu stea Michelin, Bogdan Dănilă, a deschis recent un restaurant în Cluj-Napoca, sub numele Pastel.

România este o țară religioasă. Majoritatea locuitorilor săi sunt ortodocși, dar în zonele țării cu populație de etnie maghiară numeroasă, cei mai mulți locuitori sunt catolici sau protestanți. Cultura României reflectă istoria sa diversă, influențată de tradiții romane, otomane, maghiare și slave. Patrimoniul cultural al țării înglobează arta, literatura, muzica și dansul, îmbinând elemente indigene cu influențe externe. Peisajul cultural al României este modelat și el de patrimoniul său arhitectural, cuprinzând castele medievale, biserici ortodoxe și centre urbane pline de viață care prezintă un amestec de stiluri arhitecturale. Castelul Bran, immortalizat de Dracula al lui Bram Stoker, mănăstirile pictate din Bucovina și ruinele antice de la Sarmizegetusa Regia se numără printre cele mai emblematice repere ale țării.

Itinerarii spre și prin România

Majoritatea zborurilor internaționale aterizează pe Aeroportul Internațional Henri Coandă din București. Există și alte orașe cu aeroporturi internaționale, precum Timișoara, Cluj-Napoca și Iași. Portul Constanța este cel mai mare port de la Marea Neagră și un nod de transbordare important.

Cele mai multe trenuri internaționale care intră în țară vin pe ruta Budapesta și continuă spre Brașov și București. Pe teritoriul României, o rețea largă de transport cu autobuzul și cu trenul leagă orașele și localitățile importante.

#4

Ce trebuie să știm despre nearshoringul în România

Un sondaj recent realizat de Ernst & Young a arătat că mai mult de jumătate dintre cele 101 companii străine participante intenționează să înființeze sau să își extindă operațiunile în România, în special în domeniul lanțurilor de aprovizionare și al logisticii, România ocupând locul al patrulea în Europa în ceea ce privește intenția de a investi. După mulți ani în care a fost una dintre cele mai sărace țări din Europa, România și-a redus în mod discret decalajul față de colegii săi, devenind a doua economie ca mărime din Europa de Est, după Polonia. Unul dintre factori a fost reprezentat de investițiile străine directe realizate de companii străine.

Așadar, ce elemente au ajutat România să devină o locație preferată pentru nearshoring?

Infrastructura

O infrastructură bine dezvoltată este esențială pentru ca o țară să devină o destinație preferată de nearshoring, oferind suportul necesar pentru o activitate de afaceri și o dezvoltare fără probleme.

O infrastructură solidă, cu rețele de transport fiabile, sisteme de comunicații moderne și utilități eficiente, reduce barierele logistice și facilitează buna desfășurare a activităților de afaceri. Acest lucru este esențial pentru nearshoring, deoarece are un impact direct asupra eficienței operaționale și a accesibilității. Mai mult, o infrastructură de calitate contribuie la un mediu de afaceri favorabil, atrăgând investiții și competențe. În ultimii ani, guvernul României a derulat o serie de programe substanțiale de îmbunătățire a infrastructurii.

PORTUL CONSTANȚA

Constanța este cel mai mare port maritim din zona Mării Negre și se află într-o poziție geografică strategică, la confluența dintre Orient și Occident: multe țări

din Asia își expediază mărfurile prin acest port, iar Rinul, cel mai productiv fluviu din Europa din punct de vedere logistic și al activității industriale, este legat de Constanța prin Canalul Rin-Main-Dunăre.

În martie 2024, guvernul României a aprobat un important proiect de infrastructură care vizează extinderea sectorului sudic al Portului Constanța ca răspuns la creșterea cererii de trafic și la tulburările regionale provocate de războiul din Ucraina. Se estimează că proiectul va costa în total aproximativ 1,12 miliarde EUR și va include noi terminale, drumuri de acces și utilități în regiune. Scopul este ca portul să poată manipula nave de capacitate mai mare în cele 17 dane nou create, ceea ce ar crește drastic capacitatea de încărcare a portului. Acest proiect vine în completarea altei investiții semnificative recent lansate, care vizează îmbunătățirea infrastructurii de transport în portul existent.

ENERGIA

România este foarte mândră de mixul său energetic diversificat și de dependența redusă de importuri în sectorul energetic. Acest lucru a dus la un nivel ridicat de reziliență și securitate energetică în urma războiului din Ucraina.

Mixul de energie electrică din România este unul dintre cele mai echilibrate din UE, cărbunele, energia hidroelectrică, gazele fosile, energia nucleară și energia eoliană având cote comparabile de capacitate și de producție de energie. Spre deosebire de multe țări din Europa de Vest, rețeaua de electricitate încă are o disponibilitate de capacitate în general bună.

Anul acesta, guvernul a aprobat granturi în valoare de 418,2 milioane EUR pentru operatorii regionali de distribuție a energiei electrice din țară, pentru proiecte de extindere și modernizare a rețelei cu o valoare totală de 645,7 milioane EUR.

REPowerEU este un plan al UE menit să reducă dependența Europei de combustibilii fosili și să accelereze tranziția către energia verde. Capitolul REPowerEU al României cuprinde două reforme noi și șapte investiții, care vizează accelerarea producției de energie verde, promovarea eficienței energetice a clădirilor, precum și recalificarea și perfecționarea forței de muncă în domeniul producției de energie verde. Guvernul României a obținut fonduri și granturi în valoare de 28,5 miliarde EUR pentru a contribui la finanțarea acestei inițiative.

INTERNETUL

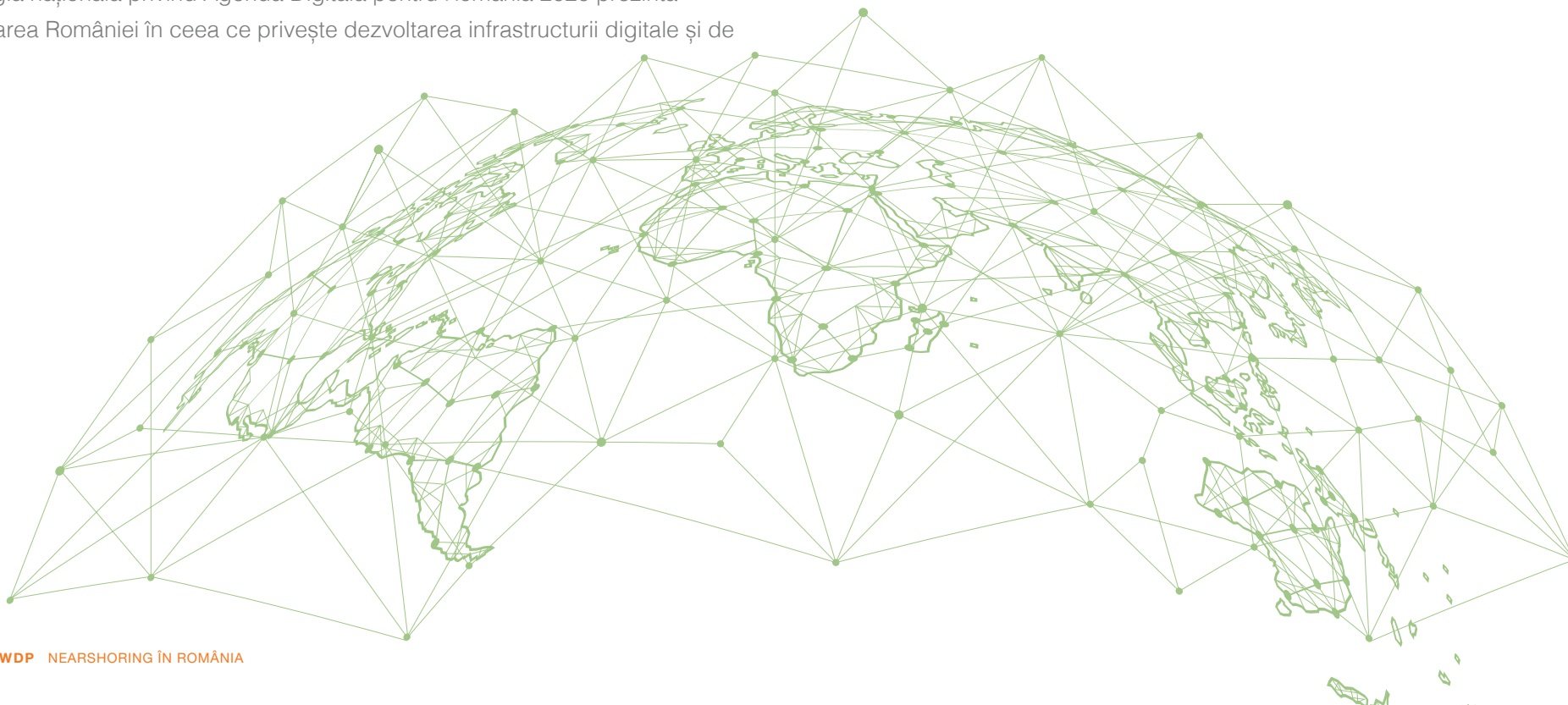
În ultimul deceniu, și în mod oarecum surprinzător, România s-a situat în mod constant printre cele mai performante țări din lume în ceea ce privește viteza de internet (260,97 Mbps). Potrivit Eurostat, România are și una dintre cele mai ridicate rate de acoperire a internetului din Europa, cu un nivel de acces la internet de 92 % în decembrie 2023, depășind unele dintre cele mai bogate țări ale Europei, inclusiv Franța, Belgia, Finlanda și Austria.

Această conectivitate pe scară largă este atribuită în mare parte proliferării micilor furnizori de servicii de internet de cartier care au oferit acces la internet la prețuri accesibile și localizat. Acești furnizori locali au jucat un rol esențial în punerea bazelor peisajului digital din România, demonstrând impactul semnificativ al inițiativelor locale asupra acoperirii internetului la nivel național.

Strategia națională privind Agenda Digitală pentru România 2020 prezintă abordarea României în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii digitale și de

bandă largă, în concordanță cu obiectivele mai largi ale Uniunii Europene pentru o societate a gigabiților. Aceasta se concentrează pe diferite domenii de acțiune, acordând prioritate infrastructurii de bandă largă și serviciilor digitale. Un aspect central este dezvoltarea infrastructurii rețelelor de generație următoare, punându-se accent pe extinderea rețelelor de fibră optică până aproape de utilizatorii finali pentru un acces robust la internet de mare viteză, esențial atât pentru persoanele fizice, cât și pentru întreprinderi.

În 2019, România a adoptat Strategia națională pentru implementarea 5G, o măsură semnificativă pentru îmbunătățirea infrastructurii sale de telecomunicații. Această strategie stabilește cadrul pentru implementarea rețelelor 5G, care se așteaptă să facă posibilă o nouă generație de servicii și aplicații digitale.

INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

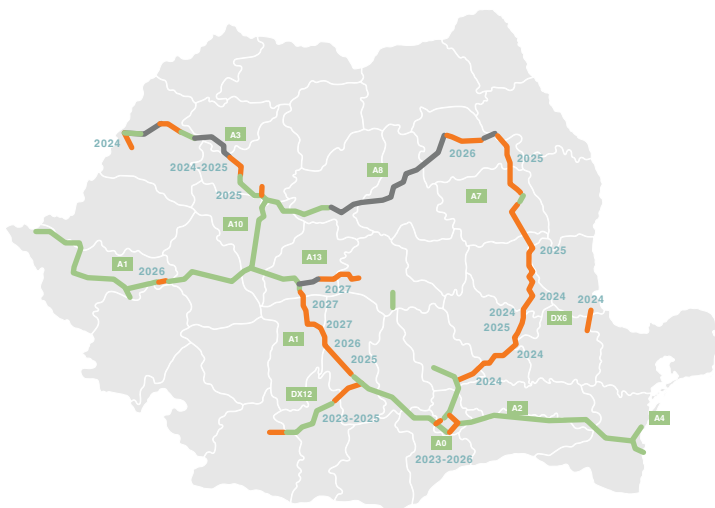
Deși infrastructura de transport a României se numără în continuare printre cele cu cea mai mică dezvoltare din Uniunea Europeană, având una dintre cele mai scurte rețele de autostrăzi, țara implementează în prezent un amplu program de ameliorare a infrastructurii de transport, care include construirea a 1 700 km de autostrăzi și drumuri expres.

O inițiativă strategică majoră, proiectul A7, a fost finanțată prin planul european de redresare post-COVID-19 și a fost lansată înainte ca Rusia să invadeze Ucraina. Lucrările au fost însă accelerate de la începutul războiului și urmează să fie finalizate în 2026. Autostrada A7, cu o lungime de 319 km, va lega în final Bucureștiul de regiunea românească în prezent subdezvoltată a Moldovei și de granița cu Ucraina, realizând astfel axa nord-sud de 500 km la care România visează de ani de zile.

Ca să punem lucrurile în perspectivă: infrastructura rutieră din România s-a dublat în ultimii cinci ani și se va dubla din nou în următorii cinci ani, creând un coridor atât de la est la vest, cât și de la nord la sud.

Este în curs de modernizare și infrastructura feroviară. În acest an, Ministerul Transporturilor din România a semnat un contract revoluționar pentru 62 de trenuri electrice de ultimă generație de la producătorul polonez PESA, ceea ce reprezintă un progres major în eforturile de modernizare a sistemului feroviar din România. Această achiziție în valoare de 600 de milioane de euro, finanțată din Fondul pentru modernizare al Uniunii Europene, va avea un efect transformator asupra transportului feroviar în România, legând cincisprezece orașe printr-o rețea extinsă.

Mai multe coridoare feroviare principale sunt în curs de modernizare, ceea ce va contribui la rezolvarea problemei persistente a vitezei medii foarte scăzute a traficului feroviar din România.

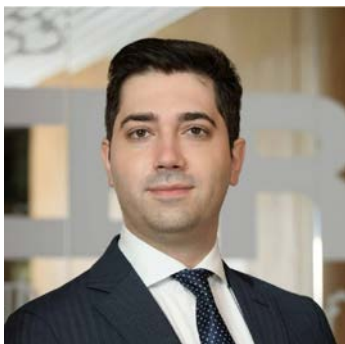
— Drumuri deschise (1.074 km)

— În construcție (777 km)

— Planificat

2026 Data estimată a deschiderii

Logistica și domeniul imobiliar

Interviu cu **Mihai Pătrulescu**, șeful departamentului **Investment Properties** al **CBRE Romania**.

Având mai mult de 115 000 de profesioniști în peste 100 de țări, CBRE este liderul mondial în servicii și investiții în domeniul imobiliar comercial. Mihai Pătrulescu conduce departamentul Investment Properties (proprietăți pentru investiții) al CBRE România. Înainte de a veni la CBRE România, Mihai Pătrulescu a deținut poziții cheie ca Senior Investment Associate și Head of Strategic Analysis în cadrul altei companii imobiliare, fiind implicat în tranzacții complexe de portofoliu.

Cum evaluați potențialul de nearshoring al României?

„Evenimente recente, cum ar fi pandemia și războiul din Ucraina, au intensificat discuțiile despre nearshoring, friendshoringul devenind și el o tendință în creștere. Deși este nevoie de timp pentru ca aceste tendințe să se consolideze (aproximativ cinci ani), cred că nearshoringul și friendshoringul vor fi esențiale pentru România în următorii ani.”

Când vă uitați la ultimii cinci ani, ați observat deja o evoluție în activitatea de leasing?

„Da. Înainte de 2020 și chiar și în 2021 și 2022, depozitarea și logistica au fost motorul activității de leasing din România. De-a lungul anilor, acest lucru s-a schimbat, iar în 2023, pentru prima dată, am văzut o creștere a leasingului nu doar pentru depozitare și logistică, ci și pentru producție, de la 7 % în 2022 la 18 % în 2023.”

Cum diferă producția din perspectiva nearshoringului?

„Spre deosebire de depozitare și logistică, producția nu se mută doar pentru că oferă beneficii pe termen scurt. Companiile care optează pentru nearshoring de producție în România consideră că România este cea mai bună alegere strategică – atât acum, cât și în viitor. Acest lucru arată că sunt șanse mari ca importanța nearshoringului în România să continue să crească.”

Va fi acest lucru benefic pentru întreaga țară sau unele regiuni sunt mai prospere decât altele?

„În materie de nearshoring este nevoie de cerere, dar, în același timp, este nevoie și de potențialul de a o absorbi, iar tocmai în această privință a evoluat cu adevărat România. Până în 2021, Bucureștiul a fost principalul motor, cu o activitate totală de închiriere de aproximativ 82 %. Pe locul doi se aflau regiunile de Vest și Nord-Vest ale României, cu aproximativ 20 %. De ce? Deoarece infrastructura din România era destul de slabă din cauza proximității cu Ungaria, acest lucru neavând însă un impact asupra vestului țării. După cum vă puteți imagina, acest lucru înseamnă, de asemenea, că există un potențial neexploatat în alte regiuni ale României.”

Care va fi impactul îmbunătățirii infrastructurii asupra potențialului de nearshoring?

„În ultimii cinci ani, infrastructura României a trecut printr-o transformare semnificativă. Numărul de kilometri de autostradă s-a dublat, preconizându-se o nouă dublare în următorii cinci ani. Aceste autostrăzi noi deschid deja regiuni care erau anterior subdezvoltate, creând noi oportunități de angajare (punct de date privind creșterea numărului de locuri de muncă, dacă există). Această infrastructură îmbunătățită va duce probabil la o distribuție mai echilibrată a activității economice în România, urmând să crească activitatea de închiriere în aceste regiuni nevalorificate anterior.”

Se poate evalua potențialul diferitelor regiuni din România?

„Evaluarea potențialului diferitelor regiuni din România relevă avantaje și oportunități distincte pentru dezvoltatori și investitori. Regiunea vestică și nord-vestică se remarcă prin forța de muncă calificată și prin poziția strategică ca poartă de acces către Europa de Vest, ceea ce o face foarte căutată. În sud, concurența limitată, costurile accesibile ale forței de muncă și accesul excelent la transport prezintă oportunități care au fost insuficient valorificate. Regiunea centrală se mândrește cu o forță de muncă extrem de calificată și cu planurile de construire a unei autostrăzi care să lege Brașovul de București, ceea ce o face o destinație atractivă pentru investiții. Între timp, în regiunea estică și nord-estică, factori precum concurența limitată, forța de muncă eficientă din punct de vedere al costurilor și locațiile avantajoase, cum ar fi Iași și Galați, oferă perspective promițătoare pentru dezvoltare și investiții.”

Forța de muncă

România se mândrește cu o forță de muncă de calitate, conturată de istoria sa industrială și de competențele lingvistice. Având o moștenire latină, competențele lingvistice ale românilor depășesc sfera limbii engleze și includ franceza, spaniola și italiana, ceea ce contrastează cu abilitățile lingvistice mai puțin dezvoltate ale Bulgariei, o țară slavă.

COSTURILE CU FORȚA DE MUNCĂ

România oferă **costuri mai mici ale forței de muncă** în comparație cu Europa de Vest, fiind penultima din UE din punctul de vedere al costului pe oră al forței de muncă, adică 11 EUR, semnificativ mai mic decât în țări precum Franța și Germania, unde costurile orare ale forței de muncă depășesc 40 EUR.

COSTUL SCĂZUT AL VIEȚII

România are **unul dintre cele mai mici costuri de trai din UE**, chiar și în București. În clasamentul Mercer privind costul de trai din 2023, Bucureștiul s-a clasat pe locul 142 din 227 de orașe din lume. Capitala României este mai accesibilă decât Budapesta și Praga, dar mai scumpă decât Sofia (Bulgaria) și Belgrad (Serbia). Excluzând chiria, costul lunar mediu de trai în România este de 2 300 RON (462 EUR).

PUTEREA DE CUMPĂRARE

Potrivit **raportului GfK Purchasing Power Europe 2023**, puterea medie anuală de cumpărare pe cap de locuitor a României în 2023 era de 7 738 EUR, ceea ce reprezintă o abatere negativă de 56 % față de media europeană. Disparitățile în ceea ce privește puterea de cumpărare între regiunile din România se exacerbează, Bucureștiul situându-se pe primul loc, cu o putere de cumpărare pe cap de locuitor de 15 314 EUR – cu aproape 100% mai mare decât media națională și de 3,8 ori mai mare decât cea a județului Vaslui, care are cea mai mică putere de cumpărare, de doar 4 010 EUR. Dintre primele zece județe, toate au o putere de cumpărare pe cap de locuitor peste medie. Județul Prahova, clasat pe locul zece, este foarte aproape de media națională, pe care o depășește cu aproape 1,3 %, venitul net disponibil fiind de 7 836 EUR pe cap de locuitor. Cu toate acestea, majoritatea județelor, adică peste trei sferturi dintre ele, se situează sub media națională.

Impozitele și ajutorul de stat

România este o republică semiprezidențială, având un șef de guvern (prim-ministrul) și un șef de stat (președintele). Funcțiile executive sunt deținute atât de guvern, cât și de președinte.

Țara este împărțită în 41 de județe plus municipiul București. Fiecare județ este administrat de un consiliu județean, responsabil cu administrația în plan local, și de un prefect responsabil cu administrarea chestiunilor naționale la nivel județean. Procesul de obținere a autorizațiilor în România este relativ simplu, iar termenele relevante sunt, de obicei, mult mai scurte decât în Europa de Vest și chiar decât în multe țări din Europa Centrală și de Est.

19%

Cota standard de TVA în România

O PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA STIMULENTELOR FISCALE DIN ROMÂNIA

Cota standard de TVA în România este de 19 %. Aceasta s-a redus de două ori în perioada 2010-2021, de la 24 % la 20 % în 2016, iar apoi la 19 % în 2017, rămânând constantă în ultimii cinci ani.

Se aplică o cotă redusă de 9 % în ceea ce privește alimentele, alimentarea cu apă și canalizarea, apa pentru irigații în agricultură, îngrășămintele și pesticidele utilizate în agricultură, semințele și alte produse agricole pentru însămânțare sau plantare, medicamentele de uz uman și veterinar, echipamentele medicale pentru persoanele cu handicap etc.

De asemenea, se aplică o cotă și mai redusă, de 5 %, pentru servicii de cazare și alimentație publică, ziare, reviste, taxe de intrare la castele, muzee, grădini zoologice și botanice, teatre, târguri, expoziții și evenimente culturale, transport de persoane în scopuri turistice etc.

Printre stimulentele fiscale din România, Codul fiscal include, de exemplu, o reducere cu 16 % a impozitului pe profitul reinvestit în echipamente tehnologice noi utilizate în scopuri comerciale și o scutire de impozit pe venitul personal pentru veniturile salariale ale angajaților din domeniul IT sau ale celor care fac parte din echipe care desfășoară proiecte de cercetare și dezvoltare și de inovare.

Interviu cu **Alexandru Reff, Country Managing Partner la Deloitte România și Moldova.**

Alexandru Reff ocupă funcția de Managing Partner la Deloitte România și Moldova. Este avocat și are peste 20 de ani de experiență în drept comercial, fiind specializat în fuziuni și achiziții și în domeniul imobiliar, fiscalitate și asistență pentru multinaționale și antreprenori locali în ceea ce privește investițiile, achizițiile și retragerile.

Când vine vorba de nearshoring, ce le oferă Deloitte clienților săi?

„Le oferim clienților noștri proiecte de strategie și de selecție a locației, ajutându-i să evalueze în primul rând dacă relocarea ar fi un pas oportun și, în caz afirmativ, ce jurisdicție ar trebui să aleagă. Îi îndrumăm în tot ceea ce trebuie să aibă în vedere în cadrul implementării, inclusiv discuțiile cu autoritățile publice și asigurarea finanțării, aspecte care sunt foarte tehnice și multidisciplinare. Avem un pachet divers de competențe, inclusiv asistență juridică, ceea ce este indispensabil atunci când o companie își creează prezența și trebuie să își stabilească toate procesele de conformitate cu angajații, contractele, furnizorii și clienții.”

În afară de aspectele juridice, ce altceva trebuie să ia în considerare companiile atunci când apelează la nearshoring?

„Oferim consultanță și pe probleme fiscale, acestea fiind de primă importanță atât din punct de vedere strategic, pentru evaluarea implicațiilor, cât și din punctul de vedere al modului optim de structurare a unei companii care face nearshoring.”

În ceea ce privește ajutorul de stat, cum sprijină România companiile care sunt interesate de nearshoring?

„Având în vedere reglementările în materie de concurență din Europa, guvernul nu poate să împartă bani în stânga și în dreapta după bunul plac, așa că există anumite scheme preaprobate. În general, majoritatea acestor scheme prevăd

obligația de a returna aceeași sumă sub formă de impozite și contribuții la asigurările sociale pe o anumită perioadă, de obicei șapte ani, ceea ce creează o anumită limitare a sumei pe care o puteți atrage. În plus, există așa-numitele scheme de ajutor de stat individuale, concepute cu un scop foarte precis și foarte strategic, dar acestea sunt foarte puține și foarte rare.”

Există obstacole în calea ajutorului disponibil?

„Deși guvernul este foarte receptiv față de investițiile străine, acesta înregistrează un deficit bugetar foarte mare și poate întâmpina dificultăți la alocarea de resurse. Ar fi incorect să creăm o așteptare că aici poți obține cel mai mare procent din investiția ta subvenționat de stat, dar poți totuși să obții unele contribuții semnificative.”

Există anumite sectoare care oferă cele mai mari perspective în ceea ce privește ajutoarele de stat?

„Cea mai generoasă finanțare este legată de tranziția energetică. Înregistrăm reușite semnificative la obținerea de ajutoare de stat pentru proiecte privind hidrogenul, biocombustibilii sau alte proiecte de energie nepoluantă. Același lucru este valabil și pentru soluțiile de stocare a energiei, cum ar fi bateriile și producția de panouri solare.”

Ce măsuri ia Guvernul României pentru a-și menține atractivitatea pentru investițiile străine?

„Pe lângă o mai bună guvernare, transparență și eficiență, avem nevoie și de o rată sporită de colectare a impozitelor, deoarece deficitul fiscal reprezintă un punct slab critic. Deși datoria noastră publică totală este relativ mică, în jur de 50 %, aceasta nu reprezintă nimic în comparație cu alte state din regiune, care sunt mult mai îndatorate.”

„Comaniile se pregătesc pentru o eventuală creștere a impozitării ca urmare a necesității de a rezolva acest deficit. Desigur, în mod ideal, ar trebui să crească gradul de colectare, nu de impozitare, dar această situație nu se schimbă peste noapte. [După alegeri], rata impozitului pe venitul personal ar putea reveni la 16%, ceea ce va fi destul de rezonabil dacă există o formă de impozitare progresivă, dar reintroducerea acesteia va fi un proces complex, așa că probabil nu se va aplica decât din 2026 sau mai târziu.”

Vedeți și alte avantaje majore pentru care companiile ar trebui să se gândească la nearshoring în România?

„Mediul general din România a fost remarcabil de stabil din punct de vedere politic, economic și monetar, toate acestea contribuind la o economie care a înregistrat unul dintre cele mai mari ritmuri de creștere din Europa. Chiar și contracția din 2020 a fost una dintre cele mai mici din Europa, iar redresarea, cel puțin în ceea ce privește PIB-ul, a fost destul de puternică.”

„Va mai dura câțiva ani până când transformarea digitală va da rezultate, dar aceasta are loc deja, un exemplu fiind raportarea online a TVA-ului. Sunt disponibile fonduri în cadrul NextGenerationEU, suma disponibilă pentru transformarea digitală a sectorului public fiind de aproximativ 6 miliarde EUR.”

„Multe companii vin pentru forța de muncă, care nu este organizată în sindicate, pentru că, pur și simplu, românii sunt dispuși să muncească mai mult.”

Cum contribuie piața muncii la creșterea competitivității României?

„Există o piață de 20 de milioane de consumatori cu o putere de cumpărare crescută și un apetit puternic pentru cheltuieli, chiar dacă observăm o discrepanță majoră între marile orașe și zonele rurale în ceea ce privește puterea de cumpărare. Românii au o puternică etică a muncii, în special în mediul urban și în rândul populației tinere. În plus, stăpânesc bine diverse competențe, cum ar fi cunoașterea limbilor străine. Avem un învățământ bun pentru inginerie, matematică și tehnologie. Multe companii vin pentru forța de muncă, care nu este organizată în sindicate, pentru că, pur și simplu, românii sunt dispuși să muncească mai mult.”

#5

Concluzie

În concluzie, nearshoringul reprezintă o soluție polivalentă la provocările în continuă evoluție ale operațiunilor comerciale globale. Adoptând strategii de nearshoring, companiile pot atinge un echilibru delicat între eficiența costurilor, reziliența lanțului de aprovizionare și sustenabilitatea ecologică.

România este o dovadă convingătoare privind forța transformatoare care rezultă dintr-un mediu politic și economic stabil, costuri competitive ale forței de muncă, o locație strategică și investiții solide în infrastructură pentru a cataliza succesul nearshoringului.

În complexitatea lumii de azi căreia trebuie să îi facă față companiile, nearshoringul se conturează nu doar ca un răspuns tactic la întreruperile lanțului de aprovizionare, ci și ca un imperativ strategic pentru o creștere durabilă și un avantaj competitiv. Adoptând principiile nearshoringului, companiile își pot stabili drumul spre excelență operațională, reziliență și succes pe termen lung într-un peisaj de afaceri din ce în ce mai volatil și mai nesigur. În cadrul UE, România ar putea foarte bine să fie punctul inițial în acest demers.

Descoperiți oferta
noastră în România

WDP

WAREHOUSES
WITH BRAINS

WDP Romania

Strada Gara Herastrau 2, 020300 Bucharest, Romania

T. +40 31 2257 116

www.wdp.eu

 [linkedin.com/company/wdp](https://www.linkedin.com/company/wdp)

 [@WDP_EU](https://twitter.com/WDP_EU)

 www.facebook.com/WDPwarehouses